

Egy rendező Szabadkáról

A szegedi közönség a közelmúltban láthatta a Szabadkai Népszínház magyar tagozatának előadásában Reményik Zsigmond Blöse úrék mindenkiné tartoznak című színművét. A darab rendezője, Szabó István ismét Szegeden tartózkodik, ezúttal mint vendégművész, Feydeau Zsákbamacska című vígjátékának rendezője: bemutató holnap, pénteken este a Kis-színházban.

— Feydeau a századelő napjainkban sokat játszott, „divatos” színműve. Ezt elsősorban virtuóz mesterségbeli tudásának, leleményes meseszövevé, pergő cselekményű vígjátéki-bohózati technikájának köszönheti. Darabjainak eszmévilága kevésbé időtálló. Ön miben találta meg a kapcsolatot a színművel, mennyiben érzi aktuálisnak, mainak?

— Feydeau darabja a polgári etika látszatvilágát veszi célba, számtalan olyan mentalitást, magatartást, ami ma is létezik, ha nem is az akkori formában. A Zsákbamacska aktualitását a jól-szituált sznobok szellemi si-

várságának kipellengérezésében látom. Emellett bohózat a helyzetkomikumra épülnek, ennyiben a mai helyzet-dramákkal rokoníthatók, végletekig élezett abszurdlogikája Ionesco, Beckett, Pinter drámáinak gondolatmenetét előlegezi.

— A színikritikusok véleménye szerint Feydeau színművei semmiféle dramaturgiai vagy rendezői beavatkozást nem tüntetnek, mert ezek vígjátékainak gondosan, ötletesen felépített hatásmechanizmusát, játékos, könnyed hangulatát veszélyeztetik...

— Véleményem szerint a rendező önálló szuverén művész, az előadás ugyanis nem azonos a darab mechanikus színrevitelével. Műalkotás, melyben feltétlenül érvényesülnie kell a rendező személyes mondanivalójának. A szerző inspirálja a rendezőt, de nem köti meg a kezét. Mi Feydeau instrukcióit tiszteletben tartottuk. Kívülről, csupán egy keretjellel igyekeztünk a bohózatot olyan miliőbe helyezni, mely alkalmas arra, hogy elképzeléseinket kifejezésre juttassa,

és a darab kifejezőeszközeinek érvényesülésére is kedvező feltételeket teremtsen. A vígjáték szerkezetét egyedül a harmadik felvonásban bolygatja meg előadásunk. A mondanivaló kiemelésére változtattunk a szerző eredeti elképzelésén. Mindenesetre a darab könnyed, naiv hangulatát igyekeztünk megőrizni.

— A közelmúltban más társulat, így a József Attila Színház is bemutatta a Zsákbamacskát. Megnézte-e az előadást, s ha igen, milyen tapasztalatokkal szolgált rendezői munkájához?

— Igen, láttam. Nem tartozom azok közé, akik művészi integritásukat féltik az ilyesfajta behatásoktól. Számomra érdekes és izgalmas élményt jelent megismerni, hogy más miként vélekedik a darabról, hogyan közelíti meg. A tapasztalataimat, azt hiszem, leghívebben az előadás tolmácsolhatja...

— A bemutatót követően további tervei?

— Szabadkán már megkezdődtek Miroslav Krleža Út a paradicsomba című darabjának a próbái. Különben az előadás magyar ősbemutató lesz. Nyáron a Gyulai Vár-játékokon Gobby Fehér Gyula A budaik szabadsága című drámáját fogom rendezni. Az előadás díszleteit Gyarmathy Ágnes készíti. Ez lesz a harmadik közös munkánk. Végül Marosvásárhelyen egy Trižic-darabot fogok színre állítani.

D. L.

Stépan Balázs

A választ csak a szél ismeri

Színes, szinkronizált NSZK—francia film. Írta: Johannes Mario Simmel regénye alapján Manfred Purzer. Kép: Petrus Schloemp. Zene: Erich Festl. Rendezte: Alfred Vohrer. Főbb szereplők: Marihe Keller, Maurice Ronet, Karin Dor, Raymond Pellegrin.

Ha egyszer is, de felcsendül a filmben Bob Dylan régi nagy slágere, a címadó dal: A választ csak a szél ismeri... A választ a nyugati felső tízezer pénzügyi machinációinak szövevényében, biztosítási csalások és ennek érdekében végrehajtott merényletek, gyilkosságok zűrzavarában feltett kérdésekre: kik, miért?... Persze a választ tulajdonképpen (a szabvány-krimiktől eltérően, majdnem Columbo-módra) elég gyorsan megtudjuk a kérdés, amire feleletet kellene keresni, s amit a film szerint „csak a szél ismer”, kissé filozófikus, kissé költői. A lényeges voltaképpen egyáltalán nem a nyomozás maga. Sokkal inkább résztvevői, a biztosítási alkalmazottból amatőr nyomozóvá avanzsáló Lucas és szerelmese. Helyenként elég szuggesztív veszélyhelyzetekben, az unásig ismert bűnügyi filmfogásokon itt-ott túllépve figyelhetjük őket: nem hogy mélyebb társadalomvizsgálatot, de valami falrengetően „blikfangos” végkifejletet sem várva. Nem is történik ilyesmi. A cselekmény hol csordogál, hol zuhogni kezd, az egyetlen szerkesztés és a kötelező krimi-homály úgyahogy mégis egységet képez, s külön öröm, hogy a szemet-lelket gyönyörköd-tető cannes-i felvételek olykor még elmélázásra is készítenek: hát igen, így is élnek... Ehhez a csillogó-villogó világhoz ugyanakkor szinte illik a sötét összeesküvés, a felbérelt banditák, a luxusjachtok- és autók felrobbanása — és az irigylésre méltó pazar körítés szerelemhez, verekedéshez — és halálhoz.

Láttunk már e műfajban sokkal jobbat, de rosszabbat is. Annyi vita folyt már: milyen a jó krimi, hogyan ítélnünk felette. Most egy újabb cseppet láthatunk, a

bűnügyi filmvizesésből. Hogy szükség van-e erre? A választ csak a szél ismeri. Netán — a széljárás.

A rakodó

Pár nappal azután kerestem meg, hogy átvette kormánykötését. Vajon mit mondhat magáról, a munkájáról, alig két évvel nyugdíjazása előtt? A rakodásban akadtam rá, egy teherautó mögött. Többnyire olyan helyen dolgozik, ahova nem fér be a daru, vagy nem jut targonca.

Viseltes, kék munkaruhában jön elő a ládák közül. Sapkája ugyancsak kifakult. Leveszi, előtűnik deresedő haja. Kézszorítása erős, férfias. Előadom, mit akarok. Zsebében matat, a pártiroda kulcsa éppen nála van. Vezetőségi tag.

Kényelmes, piros fotelbe telepedünk. Nem szokott az ilyen beszélgetéshez, nagyokat szippant cigarettájából. Azt mondja, cipekedés közben ritkábban grújt rá.

Márta Antalt, a DEGÁZ rakodóját április 4-e alkalmából a Munka Erdemrend bronz fokozatával tüntették ki. Előtte volt már vállalati Kiváló Dolgozó, és kapott miniszteri kitüntetést is. Sorolja életének állomásait. Kiskundorozsmán született, 1920-ban. Anyja parasztlány, apja szűcsmester volt. Ő maga pékinasnak szegődött el. Huszonegy éves korában tett mestervizsgát, bejárta a fél országot.

— Már annak idején is sokakat vonzott nyaranta a Balaton — meséli. — Hentesnek, péknek és mindenféle élelmiszeripari munkásnak nagy volt a kereslete a „magyar tenger” partján. Pestről indultam el gyalogosan, de Pázmándon elakadtam. Utközben ott kaptam munkát.

Visszaidézi a háborús éveket. Háromhónapi katonaszkóda, 44-ben esküvő, majd bújkálás az újabb behívó elől. Nem kímélte a sors. 1951-ben meghalt a felesége, fia akkor töltötte be hatodik életévét.

— Ismét megnősültem — mondja. — Néhány évig a mezőkovácsi sülőipari üzem telepvezetője voltam. Negyvenéves koromban fogott el a honvágy: elindultam Dorozsmára. Pékérajban

(pékségben) akartam dolgozni, de kedvemre való helyet nem találtam azon a környéken. Összeakadtam a régi iskolatársaimmal, barátaimmal, akikkel együtt gyerekeskedtem. Elcsaltak a DEGÁZ-hoz. Tizennyolc éve, hogy idekerültem. A fűtőház csoportvezetője lettem. Péknek való, meleg munkahely volt. Akkor még szénből csináltak a gázt. Hatvankettőben házat vettem Dorozsmán. Végleg letelepedtem szülőhelyemen, családotól.

Nagyobbik fia, László, 33 éves. A Csepel Vas- és Fém-művekben dolgozik. Öntő szakmunkás, marxizmus-leninizmus esti egyetemre jár. Párttag. Úgyisintén Klára lánya is, aki a szegedi Gabonakutató Intézetben muszaki rajzoló. Eredeti foglalkozása kertész. Most tanul, ha-

marosan leérettégizik. A legkisebb fiú, János, gépkocsivezető a DELEP-nél. Ő 25 éves.

Márta Antalt tatának, öregnek szólítják munkahelyén.

— Sosem vágytam ennél többre — folytatja. — Mikor megszűnt a fűtőház, átképezhettem volna magam szerezlőnek, de nem volt kedvem tanulni. A rakodókhoz kerültem, megmaradtam „kétkezi” munkásnak. Jelenleg ketten vagyunk ilyen beosztásban. Ennek is megvan a maga szépsége.

Otthon a ház körül dolgozgat.

— Egy háztáji kocsit fabrikálok — mondja. — Így legalább nem a biciklivel kell „hazaküszködni” a gázpalackot a telepről.

Egész élete munkájának szól ez a kitüntetés.

Rózsa Imre.

Pünkösdi lázadás

„A 6-osok pünkösdi lázadása” néven került a magyar történelembe az a forradalmi esemény, amely 1918. május 20-án zajlott le Pécsen, s amely a monarchia elleni legnagyobb, legszervezettebb fegyveres felkelés volt. A 6-os gyalogezred lázadásának kezdő 60. évfordulójára ké-

szülnek a mecsekaljai városban.

A Magyar Televízió pécsi körzeti stúdiója 40 perces dokumentumfilmet készített — amelyben a katonalázadás résztvevői és szemtanúi emlékeznek a forradalmi eseményre —, s bemutatja a harcok színhelyét.

Hobbivonat Ausztriából

Hobbivonatot fogadtak szerdán a soproni pályaudvaron. A múlt század végén és a század elején szolgáltatót teljesítő, s nemrég felújított szerelvényen 200 vendég érkezett Ausztriából. Az osztrák utazási irodák, a Bécsben működő külföldi utazási cégek vezető munkatársai, diplomaták, közlekedési szakemberek, újságírók, tévé- és rádióriporterek voltak a vonat utasai.

Az európai idegenforgalomban is érdekességnek számított utakat a soproni Lokomotív és az osztrák Blaguss utazási irodák szervezik. Egyébként már tavaly is szerveztek Fertő-tó körüli hobbikutakat. A siker várakozáson felüli volt: tavasztól őszig 56 hobbibúton 6 ezer turista látogatott hazánkba. Az idén még nagyobb érdeklődésre számíthatnak. (MTI)

Busz, teherautó, taxióra

A szegedi Volán Vállalat központjának javítóműhelyében igen sokoldalú munkát végeznek. A mindennapos, kisebb nagyobb javítások mellett Szegeden szervezte meg a Volán Tröszt a taxiórák szervizszolgálatát is nyolc megyei vállalat részére. Képeink a javító-, szerelőmunka egy-egy mozzanatát mutatják be.

Ikarus autóbusz porlasztójának a cseréjét végzik a javító-műhely dolgozói

A bútorszállításra használt IFA-teherautó fülkáját cserélik ki

Ács S. Sándor felvételei

A taxiórákat javító körzeti műhelyben az új tarifának megfelelően állítják át a mérőórákat

Kazinczy-verseny

Tizenharmadszor rendezték meg az idén a Kazinczy-szép magyar beszéd-versenyt, amelynek országos döntőjét április 21—23. között Győrött tartják. Kategóriánként a legzebben beszélő 62—62 tanuló méri össze tudását,

versenyez a Kazinczy-éremért és oklevélért. Egy szabadon választott és egy kötelezően előírt szöveget tolmácsolnak. A döntőre az alapító Péchy Blanka érdeklődésére várják.